

BESZÁMOLÓ

a Szerzői Jogi Szakértő Testület 2004. évi működéséről

I. A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezeti és működési rendje; a feladatkör bővülése; új tagok kinevezése

1. A Szerzői Jogi Szakértő Testületet (a továbbiakban: a Testület) az 1999. szeptember 1.-ig hatályban volt régi szerzői jogi törvény (az 1969. évi III. törvény) hozta létre. Feladatait, szervezeti és működési rendjét az említett napon hatályba lépett új szerzői jogi törvény (az 1999. évi LXXVI. törvény; a továbbiakban: az Szjt.) részben újraszabályozta (ld. a 101.-105. §-okat).

2. Az Szjt 101. §-ának (1) bekezdése szerint a Testület a Magyar Szabadalmi Hivatal (MSzH) mellett működik. A testület tagjait az igazságügy-miniszter a nemzeti kulturális örökség miniszterével egyetértésben öt éves időtartamra nevezi ki. A legfeljebb kétszáz fős Testületnek, illetve a Testület tizenöt tagú elnökségének és elnökének a kinevezésére vonatkozóan a Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. sz. rendelet (a továbbiakban: a Korm. r.) 2. és 3. §-a tartalmaz további rendelkezéseket.

3. E rendelkezésekkel összhangban, Dr. Dávid Ibolya igazságügy-miniszter asszony 2000. május 11.-én kinevezte a Testület 190 tagját, ezen belül annak tizenöt tagú elnökségét és – alulírott id. Dr. Ficsor Mihály személyében – annak elnökét. A kinevezés, az Szjt. 101. §-ának (1) bekezdése szerint öt évre szól; így a Szakértő Testület mandátuma, a jelenlegi összetételben, 2005. május 11.-én lejár.

4. Az egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi törvények módosításáról szóló 2003. évi CII. törvény, amely 2004. május 1.-én lépett hatályba, a következő két tekintetben bővítette a Szakértő Testület – közelebbről pedig a Testületen belül működő Egyeztető Testület – feladatkörét:

a) Bővült a Testületen belül működő Egyeztető Testület feladatköre, miután az említett törvény 85. §-a a következő rendelkezésekkel egészítette ki az Szjt.-t:

"105/A. § (1) Ha a szabad felhasználás kedvezményezettje és a jogosult között nem jön létre megállapodás arról, hogy a szabad felhasználást a műszaki intézkedések megkerülésével szemben biztosított védelem (95. §) ellenére milyen feltételekkel teszik lehetővé (95/A. §), a felek bármelyike az egyeztető testülethez fordulhat [ez a Szakértő Testületen belül működő Egyeztető Testületet jelenti, amelynek a feladatait, valamint a szervezeti és a működési rendjét az Szjt. 102.-105. §-a szabályozza].

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eljárást a kedvezményezettek érdekképviselői szervezetei is megindíthatják. Ebben az esetben az egyeztető testület döntése alapján létrejött megállapodás hatálya – ellenkező kikötés hiányában – az érdek-képviselői szervezetnek azokra a tagjaira terjed ki, akik egyben a szabad felhasználás kedvezményezettjei is.

(3) Az egyeztető testület megalakítására a 103. §-t kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az egyeztető testület tagjait a szerzői jogi szakértő testület elnöke jelöli ki, ha a felek az

egyeztető testület tagjainak személyében – az eljárás megindításától számított nyolc napon belül – nem állapodnak meg.

(4) Az egyeztető testület eljárására a 104. § (1)-(2) bekezdéseit és a 105. § (2) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

(5) A javasolt megállapodást a felek kifejezetten vagy hallgatólagosan elfogadhatják. Hallgatólagos elfogadásnak kell tekinteni, ha a megállapodási javaslatot a fél a kézbesítéstől számított harminc napon belül nem kifogásolja az egyeztető testületnél.

(6) Ha az egyeztető testület a 105. §-ban foglalt szabályok megsértésével járt el, a sérelmet szenvedett fél az egyeztető testület javaslata alapján létrejött megállapodást annak létrejöttétől számított 30 napon belül a bíróság előtt keresettel megtámadhatja.

(7) Ha a megállapodás az (5) bekezdés alapján nem jött létre, a szabad felhasználás kedvezményezettje az (5) bekezdésben megállapított határidő lejártát követő 15 napon belül a bírósághoz fordulhat, és kérheti, hogy a bíróság kötelezze a jogosultat a szabad felhasználásnak a keresetben meghatározott feltételek szerinti lehetővé tételére.

(8) A (6) és a (7) bekezdésben meghatározott perindítás joga – az ott megjelölt határidőn belül – a kedvezményezettek érdek-képviselői szervezeteit is megilleti azzal, hogy a jogerős érdemi határozat hatálya e szervezeteknek az e törvény értelmében kedvezményezett tagjaira terjed ki.

(9) Az e § alapján indított perekre a Fővárosi Bíróság kizárólagosan illetékes.

(10) Az e § alapján létrejött megállapodás vagy jogerős határozat alapján végrehajtandó műszaki intézkedésre a 95. §-t megfelelően alkalmazni kell, feltéve, hogy a műszaki intézkedés kielégíti a 95. § (3) bekezdésében foglalt feltételeket."

Az Egyeztető Testület feladatköre eddig a sugárzott programok egyidejű és változtatás nélküli továbbközvetítésével kapcsolatos vitákra terjedt ki. Az Egyeztető Testület feladatkörének a fent idézett rendelkezések szerinti bővülése folytán némileg módosítani kellett, illetve ki kellett egészíteni az Egyeztető Testület eljárási szabályzatát.

b) A 2003. évi CII törvény 83.§-a szerint az Szjt. 102. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, és a jelenlegi szöveg számozása (1) bekezdésre változik:

“Ha a felhasználó és a jogosult között, illetve a felhasználók vagy érdekképviselői szervezetük és a jogosultak közös jogkezelő szervezete között nem jön létre megállapodás a díjazásról és a felhasználás egyéb feltételeiről, a felek közös megegyezés alapján az egyeztető testülethez fordulhatnak.”

Az Szjt. 102. §-ának a szövege, amely így most a § (1) bekezdésévé válik, úgy rendelkezik, hogy “[h]a a nyilvánossághoz – az eredetihez képest más szervezet közbeiktatásával – történő egyidejű változatlan továbbközvetítéssel kapcsolatban a felhasználó és a jogosultak, illetve azok közös jogkezelő szervezete között nem jön létre megállapodás a díjazásról és a felhasználás egyéb feltételeiről, *bármelyik fél* a 103. § alapján létrehozott egyeztető testülethez fordulhat [kiemelés tőlünk].” Ugyancsak *bármelyik fél* kezdeményezheti az új 105/A. § szerinti fent említett eljárást is. Ettől eltér a 102. § új (2) bekezdés szerinti egyeztetés, amelyet a felek

csak közösen kérhetnek. Erre az új rendelkezésre figyelemmel ugyancsak ki kellett egészíteni az Egyeztető Testület eljárási szabályzatát, ami a fenti a) pontban említett módosítással, illetve kiegészítéssel együtt megtörtént.

5. A Testület hatáskörének az Szjt. új 105/A. §-a szerinti eljárásra való kiterjesztése szükségessé tette a Testület tagságának az olyan kiegészítését, amely biztosítja az ilyen természetű ügyek megítéléséhez szükséges speciális szakértelmet is. Erre mód volt a Korm. r. 2. §-ának (3) bekezdésében meghatározott 200 fős kereten belül, miután, mint ahogy arra a fenti 3. pont utal, 2000. májusában csak 190 szakértő kinevezésére került sor, s e mellett sajnos a Testület két tagja időközben elhunyt. A Testület elnöke még 2003-ban felkérte az MSzH elnökét, hogy a Korm. r. 2. §-ának megfelelően javasolja a 200-as keret teljes kitöltésével 12 szakértő kinevezését. Ez megtörtént, és Bárándy Péter igazságügy-miniszter, az Szjt. 101. §-ának (1) bekezdése szerinti eljárásnak megfelelően 2004. július 8-án kinevezte az új tagokat. Ez a fent említett új feladathoz szükséges szakértők bevonása mellett alkalmat adott néhány olyan további szakértő kinevezésére is, akiknek a testületi tagsága általában megkönnyítheti az egyes ügyekben eljáró tanácsok felállítását. A Testület elnöksége is kiegészítésre szorult, miután a Testület két elhunyt tagjainak egyike dr. Pálos György, az elnökség tagja volt. Az ő megüresedett helyére dr. Sár Csabát nevezte ki az igazságügy-miniszter.

II. Elnökségi ülések

6. 2004 folyamán a Testület a fentiekben említett rendelkezéseknek megfelelően és személyi összetételben működött. Az elnökség, amelynek ülését a Korm. r. és az Ügyrend szerint évenként legalább egy alkalommal kell összehívni, három alkalommal tartott ülést (január 7.-én, március 23-án és december 9.-én). A 2004. december 19.-i ülésnek mintegy folytatása volt a 2005. január 7.-i ülés, ezért erre az ülésre is indokolt utalni ebben az éves beszámolóban. A fent említett négy elnökségi ülés jegyzőkönyvét a Beszámoló 1. sz. *melléklete* tartalmazza.

III. Megkeresések, illetve megbízások és az azok alapján született szakértői vélemények

7. Az Szjt. 101. §-ának (1) és (3) bekezdése, illetve a Korm. r. 1. §-a alapján, a Testület szerzői jogi jogvitás ügyekben felmerülő szakkérdésekben a bíróságok és más hatóságok megkeresésére, illetve a felhasználói jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben peren kívüli megbízás alapján járt el.

8. 2004-ben 42 szakértői megkeresés érkezett a Testülethez, ami minimális növekedést mutat a 2003. évi ügyszámhoz képest (41). A 2004-re áthúzódó, 2003-ban érkezett megkeresések és megbízások száma 8 volt, míg a 2003-ban megkezdett ügyek pótmegkereséseire 2004-ben adott szakvélemények száma 4. 2004-ben viszonylag magas volt a visszavont, illetve a Testület részéről visszautasított ügyek száma (4).

9. A szakértői véleményt kérő megkeresők és megbízók körét elemezve megállapítható, hogy a legtöbb megkeresés továbbra is a bíróságoktól érkezett (2004-ben 14 esetben kértek a különböző bíróságok szakértői véleményt). Ugyanakkor – a tavalyihoz képest – mintegy kétszeresére nőtt a rendőrhatalósági ügyek száma.

<i>Megkeresők, megbízók:</i>	<i>Ügyek száma:</i>
Bíróságok:	14
Rendőrhatóságok:	11
Egyéb állami szervek:	3
Szakmai szervezetek:	2
Magánszemélyek, magánszervezetek, ügyvédi irodák:	12
Megkeresések és megbízások összesen:	42

10. A 2004-ben érkezett megkeresések és megbízások a szerzői és kapcsolódó jogok igen széles spektrumát (könyvkiadás, grafika, építészet, adatbázisok, filmművészet, szoftver, zeneművek, stb.) fogják át. Az egyéb kategóriában a komplex – egyszerre több szakterületet, műfajt átfogó – ügyeket tüntetjük fel.

<i>Szakterület:</i>	<i>Ügyek száma:</i>
Grafika	5
Könyvkiadás	10
Szoftver	2
Adatbázis	1
Építészet	2
Reklám	1
Fotóművészet	2
Zeneművek	3
Hangfelvételek	1
Képzőművészet	2
Filmművészet:	2
Fordítás:	2
Tény- és híryanagok	1
Egyéb:	8
Összesen:	42

11. A megkeresések és megbízások teljes listáját az 2. számú melléklet tartalmazza.

*IV. A Testület legfontosabb véleményeinek
gyűjteményét tartalmazó negyedik kötet megjelentetése*

12. A korábbiakban a Testület által adott legfontosabb szakértői véleményeket tartalmazó három gyűjteményes kötet jelent meg. Ezek az 1970-77-es, az 1978-89-es, illetve az 1990-96-os időszakot ölelték fel. 2004-ben a Testület a KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. kiadásában megjelentette a negyedik kötetet, amelyek az 1997-2003-es időszak legfontosabb szakértői véleményeit tartalmazzák. A kötet egy példányát mellékeljük ehhez a beszámolóhoz.

Budapest, 2005. április 25.

id. Dr. Ficsor Mihály
a Testület elnöke

Mellékletek: 1) Az 2004-ben tartott elnökségi ülések jegyzőkönyvei
2) A megkeresések és megbízások listája

[Az 1. sz. melléklet következik]

* * *

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 5. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján a Beszámolóval egyetértek.

Budapest, 2005. április „ „

Dr. Bendzsel Miklós
a Magyar Szabadalmi Hivatal
elnöke